

“ABS Zorunluluğu” “ABS Sorunu”

Alpay Lök /FRENTekNİK / 2 Ocak 2011

- 1) ABS Zorunluluğu,
- 2) 71/320/AT ve ABS Zorunluluğu Kapsamı,
- 3) “ABS Zorunluluğu” nasıl “ABS Sorunu” oldu ?
- 4) ABS takmak yeterli mi? Sıkça Sorulan Sorular
- 5) ABS’siz olarak tescil edilmiş , ABS takılmış Minibüs Onay Süreci,
- 6) AİTM’ye göre Tadilat Onay Süreci

ABS Zorunluluğu

71/320/AT Teknik Mevzuatına göre ABS'Lİ FREN zorunluluğu olan araç sınıfları

Sınıf	ABS Şartı	Grafiksel Görünüm	Açıklama
M1	Hayır		Sürücü dışında en fazla sekiz kişilik oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik motorlu araçlar
M2	Evet		Sürücü dışında sekizden fazla oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik ve Azami Yüklü Ağırlığı 5 tonu aşmayan motorlu araçlar
M3	Evet		Sürücü dışında sekizden fazla oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik ve Azami Yüklü Ağırlığı 5 ton'u aşan motorlu araçlar
N1	Hayır		Azami Yüklü Ağırlığı 3,5 tonu aşmayan, motorlu yük taşıma araçları
N2	Evet		Azami Yüklü Ağırlığı 3,5 ton'u aşan fakat 12 ton'u aşmayan motorlu yük taşıma araçları
N3	Evet		Azami Yüklü Ağırlığı 12 ton'u aşan motorlu yük taşıma araçları
O3	Evet		Azami Yüklü Ağırlığı 3,5 ton'u aşan fakat 10 ton'u aşmayan römorklar
O4	Evet		Azami Yüklü Ağırlığı 10 ton'u aşan römorklar

71/320/AT ve ABS Zorunluluğu Kapsamı

- 71/320/AT Mevzuatının devreye giriş tarihi 30 Temmuz 2004'tür .. (15 Temmuz 2003 tarihli Resmi Gazete Sayı 25169)
- 71/320/AT'ye göre **M2, M3, N2, N3, O3** ve **O4** sınıfı araçlarda ABS zorunludur.
- "Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden **önce** (30 Temmuz 2004) **trafiğe çıkmış** motorlu araçlara ve römorklarına bu Yönetmelik hükümleri (71/320/AT) uygulanmaz" ..(30 Ocak 2002 tarihli Resmi Gazete Sayı 24656 / Muafiyetler Madde 12 / b)
- Her türlü Fren tadilatının EkVII Madde 1.9'a uygunluğu Yetkili Teknik Servisler tarafından test edilip raporlanacaktır. (AİTM Yönetmeliği 28 Kasım 2008 tarihli Resmi Gazete Sayı 27068)

Yukardaki dört maddeden hareket ederek aşağıdaki yorumları yapabiliriz;

- *Bu yönetmeliğin yürürlük tarihinden (30 Temmuz 2004) **sonra trafiğe çıkacak** motorlu araçlara ve römorklarına bu Yönetmelik hükümleri (71/320/AT) uygulanır”.*
- *30 Temmuz 2004'den **önce** eski mevzuata göre üretilmiş ve 71/320/AT Tip Onayı olmayan araçların 30 Temmuz 2004'den sonra trafiğe çıkabilmesi (Trafik tescilinin yapılabilmesi) için yeni mevzuat şartlarını (71/320/AT) sağlaması amacıyla fren sisteminde tadilat yapıldıktan sonra (AİTM Ek IV Madde 4.12 ye göre) Teknik Servis Test Raporu alması gerekmektedir.*
- *30 Temmuz 2004'den **önce** eski mevzuata göre üretilmiş ve trafiğe çıkmış 71/320/AT Tip Onayı olmayan **N1** Sınıfı Kamyonetlerin 30 Temmuz 2004'den **sonra** tadilatla **M2** veya **M3** sınıfına değiştirilebilmesi ve trafiğe çıkabilmesi (Trafik tescilinin yapılabilmesi) için yeni mevzuat şartlarını (71/320/AT) sağlaması amacıyla fren sisteminde tadilat yapılması , ABS ile donatılması ve daha sonra (AİTM Ek IV Madde 4.12 ye göre) Teknik Servis Test Raporu alması gerekmektedir.*
- *30 Temmuz 2004'den **önce** yeni mevzuata göre üretilmiş ve trafiğe çıkmış 71/320/AT Tip Onayı olan, fakat o sınıfta zorunluluk olmadığı için ABS'si olmayan **N1** Sınıfı Kamyonetlerin 30 Temmuz 2004'den **sonra** tadilatla **M2** veya **M3** sınıfına değiştirilebilmesi ve trafiğe çıkabilmesi (Trafik tescilinin yapılabilmesi) için yeni mevzuat şartlarını (71/320/AT) sağlaması amacıyla fren sisteminde tadilat yapılması , ABS ile donatılması ve daha sonra (AİTM Ek IV Madde 4.12 ye göre) Teknik Servis Test Raporu alması gerekmektedir.*
- *30 Temmuz 2004'den **sonra** yeni mevzuata göre üretilmiş ve trafiğe çıkmış 71/320/AT Tip Onayı olan, fakat o sınıfta zorunluluk olmadığı için ABS'si olmayan **N1** Sınıfı Kamyonetlerin 30 Temmuz 2004'den **sonra** tadilatla **M2** veya **M3** sınıfına değiştirilebilmesi ve trafiğe çıkabilmesi (Trafik tescilinin yapılabilmesi) için yeni mevzuat şartlarını (71/320/AT) sağlaması amacıyla fren sisteminde tadilat yapılması, ABS ile donatılması ve daha sonra (AİTM Ek IV Madde 4.12 ye göre) Teknik Servis Test Raporu alması gerekmektedir.*

“ABS Zorunluluğu” nasıl “ABS Sorunu” oldu ?

Çoğunluğu 2005 ve 2006 Model ABS'siz minibüsler için çeşitli meslek odaları tarafından

- “Aracımızda ABS olmadığından Araç Muayenesinden geçemiyoruz, mağduruz”,
- “Aracımıza sonradan ABS takacak usta yok”,
- “Sonradan ABS takmanın maliyeti çok yüksek”

şeklinde demeçler verilmekte, “ABS Zorunluluğu” bir “ABS Sorunu” gibi gösterilmekte ve bu sorunun çözülmesi istenmektedir...

“ABS Zorunluluğu”nun teknik mevzuatla ilgili kısmı karışık gibi görünse de çok basittir;

- Türkiye’de 30.07.2004 tarihinde Motorlu Araç ve Römorklarının Fren Sistemleri ile ilgili AB Teknik Mevzuatı olan 71/320/AT, bu tarihten sonra trafiğe girecek araçları kapsayacak şekilde, devreye girmiştir,

- 71/320/AT Teknik Mevzuatı tüm taşıtlar için *Asbestsiz Fren Balatası ve Çift Devreli Fren Sistemi* yanısıra Ağır Ticari Taşıtların tümüne *ABS'li Fren*, bir kısmına da ek olarak *Sürtünmesiz Yavaşlatıcı Fren (Retarder)* zorunluluğu getirmiştir,
- M1 Sınıfı Otomobil ve N1 Sınıfı Hafif Ticari Taşıtlar dışındaki tüm araçlara ABS zorunluluğu vardır,

“ABS Sorunu” nun teknik mevzuatla ilgili kısmı basit gibi görünse de çok karışıktır;

- ABS zorunluluğu M2 Sınıfı minibüsler ve M3 Sınıfı otobüslerde var iken Panelvan olarak anılan N1 Sınıfı Hafif Ticari Taşıtlarda yoktur,
- Panelvanları Tadilat Projesi ile M2 Sınıfı Minibüse ve M3 Sınıfı otobüse çevirme çok yaygındır. 30.07.2004 tarihinden sonra gerçekleştirilen Panelvandan minibüse dönüşümde de ABS zorunluluğu vardır. Ancak bazı tadilatçıların bu kurala uymadığı görülmüştür.
- Benzer bir şekilde “*Merdivenaltı Üretim*” ürünü bazı O4 sınıfı römorklarda ve O4 Sınıfı Low-Bed Römorkların büyük çoğunluğunda ABS olmadığı bildirilmektedir.
- Low-Bed’lerin sanki 71/320/AT ve ABS kapsamı dışında olduğu gibi yaygın ve yanlış bir görüş vardır.

“ABS Sorunu” olan araçların dökümü şu şekilde yapılabilir;

- 71/320/AT Tip Onayı olan ABS’siz N1 sınıfı araçtan , AİTM mevzuatına aykırı şekilde, M2 veya M3’e dönüştürülmüş araçlar,
- 71/320/AT Tip Onayı olmayan ABS’siz N1 sınıfı araçtan, 30.07.2004’den sonra AİTM mevzuatına aykırı şekilde, M2 veya M3’e dönüştürülmüş araçlar,
- 71/320/AT Tip Onayı olan O4 üreticileri tarafından, Tip Onayına aykırı şekilde, ABS’siz olarak üretilmiş Römorklar,
- 71/320/AT Tip Onayı olmayan O4 üreticileri tarafından, MARTOY’a aykırı şekilde, ABS’li veya ABS’siz olarak üretilmiş Römorklar,
- 71/320/AT Tip Onayı olan O4 üreticileri tarafından Tip Onayına uygun şekilde ABS’li olarak üretilmiş , ancak sonradan kullanıcı tarafından ABS’si sökülmüş veya değiştirilmiş (örneğin ABS yerine aracın Tip Onayında olmayan bir EBS takılmış) römorklar,
- 71/320/AT Tip Onayı olan O4 üreticileri tarafından ABS’li fakat , Tip Onayına aykırı şekilde, farklı bir (Römork Dingili, Fren Sistemi, ABS veya EBS) sistem ile üretilmiş Römorklar,
- Tip Onayı ve ABS’si olmayan 71/320/AT mevzuatının devreye girdiği tarih olan 30.07.2004 tarihinden önce üretilmiş veya ithal edilmiş , 30.07.2004’den sonra tescil edilip trafiğe çıkmış M2,M3,N2,N3,O3 veya O4 sınıfı araçlar,
- Sonradan ABS takılmış, ancak Teknik Onay alınmamış, ABS’si Uygunluk Belgesi’ne işlenmemiş, (Araç Muayenesinde farkedilmemiş) Onaysız Tadilatlı araçlar.

Yukarıda dökümü verilen “ABS sorunu” olan araçlar incelendiğinde, sorunun bazı araçlar için sadece ABS’siz olmaları, bazıları için 71/320/AT Tip Onaysız olmaları, bazıları için ise daha karışık olduğu görülebilir.

“ABS sorunu” nun çözümü sorunun yani noksanın büyüklüğüne bağlıdır ve yalnızca “ABS takma” işlemi değildir. Asıl sorun; 30.07.2010 tarihinden sonra trafiğe çıkan yeni

veya tadilatlı aracın fren sisteminin 71/320/AT Tip Onayının olmaması ve o şartları sağlamamasıdır.

ABS, 71/320/AT için gerek şarttır, yeter şart değildir. “ABS Sorunu” yani olmayan ABS, olmayan 71/320/AT onayının sonucudur. “ABS Sorunu” buzdağının su üstündeki bölümüdür.

ABS zorunluluğu kapsamı içinde olmasına karşın, mevzuata aykırı şekilde M2 Sınıfı minibüse çevrilmiş araçların ve ABS’siz olarak üretilmiş O4 Sınıfı Low-Bed römorkların bu noksanlarının giderilmesi gerekmektedir.. Bu Noksan Giderme işlemi bir “*mağduriyet*” olarak gösterilemeyeceği gibi, basit bir “*mevzuat şartını sağlama*” olarak da değil ,“*trafikte can ve mal güvenliğini yükseltme*” olarak değerlendirilmelidir..

Sonradan ABS takma uygulaması , araç üreticisi yasaklamadığı, uzman kuruluşlarca doğru ve Teknik Onaylı yapıldığı sürece, araç tadilatları ile ilgili teknik mevzuat olan AİTM (Araç İmal Tadil Montaj) yönetmeliğine göre mümkündür..

Güvenlik artırıcı bir sistem olan ABS, her araç için farklı donanımla (ABS Çemberi yeri, Çember dış sayısı, hava tüpü hacmi, Sensör ve Modülatör sayısı vs) takılması ve (istisnalar dışında) mutlaka ABS test pistinde denenmesi gereken bir donanımdır. Yanlış seçilen veya yanlış uygulanan ABS; doğru çalışmayabilir, fren mesafesini uzatabilir, Elektromagnetik alandan etkilenebilir, bağlantı karışıklığı varsa kaygan yollarda aracın savrulmasına ve kazaya yol açabilir..

Esnafın temel mağduriyet gerekçesi olan , “*Sonradan ABS takmanın maliyeti çok yüksek*” sorunu, Minibüsler için araç üreticilerinin devreye girerek düşük fiyatla ABS kiti temin etmeleri ve Yetkili Servislerde takmaları ile hafifletilebilir.

“ABS Zorunluluğu”nu bir “ABS Sorunu” gibi göstermek ve istisna getirilmesini isteyenlere aşağıdaki soruları sormak gereklidir:

- ABS’den daha gelişmiş bir sistem olan ESP’nin standart olmasının gündemde olduğu süreçte, çoğu öğrenci servisi olan minibüslerin bir kısmının ABS’siz olmasına izin verilmesi Trafik Güvenliği ile bağdaşır mı?
- Çoğu ağır yük taşıyan O4 sınıfı Low-Bed’lerin ABS’siz olmasına izin verilmesi Trafik Güvenliği ile bağdaşır mı?
- 30.07.2004’den sonra tescil edilmiş ABS’siz araçlara “ABS Zorunluluğu” bir “ABS Sorunu” oluşturduğu için istisna tanınması mümkün müdür?
- Böyle bir istisnanın tanınması, kurala uygun hareket etmiş ve daha pahalı olmasına karşın ABS’li aracı üretmiş, ithal etmiş ve satın almış Üretici , İthalatçı ve sahiplerine karşı haksız rekabet yaratmaz , onları mağdur duruma sokmaz mı?
- 15.07.2003 tarihli Resmi Gazete ile kararlaştırılan bu uygulama tarihinin (30.07.2004) aradan yaklaşık 7.5 yıl geçtikten sonra geriye dönük olarak değiştirilmesi mümkün müdür?
- Teknik Mevzuatın uygulama tarihinin, geriye dönük olarak değiştirilmesini önermenin , Deprem Fay Hattı üzerinde inşaat izni alamadığı için mağdur olduğunu iddia edip, Belediye Meclisi kararı ile “*Deprem Fay hattının yerinin değiştirilmesi*” ni istemekten farkı var mıdır?

ABS takmak yeterli mi?

“Sıkça Sorulan Sorular”

SORU: ABS nedir?

ABS (Anti Blokaj Sistemi) ; Kuru veya kaygan yol şartlarında fren sırasında tekerleklerin kilitlenmesini önleyerek Direksiyon hakimiyetini koruyan ve aracın fiziksel sınırlar içinde en kısa mesafede durmasını sağlayan Elektronik Denetim Sistemidir..

SORU: Hangi araçlarda ABS zorunlu ?

30.07.2004 'den sonra trafiğe çıkan M1 sınıfı Otomobil ve N1 Sınıfı Kamyonet dışında kalan tüm araçlarda ABS zorunludur. ABS zorunluluğu olan araç sınıfları aşağıdadır: M2 Sınıfı Minibüs, M3 Sınıfı Otobüs, N2 ve N3 Sınıfı Kamyon, O3 ve O4 Sınıfı Römork.

SORU: O4 Sınıfı Low-Bed'lerde ABS zorunlu mu?

EVET !

71/320'de M1 ve N1 dışında hiçbir araca ve Low-bed araçlara muafiyet yoktur.

SORU: 30.07.2004 tarihinden önce tescil edilmiş araçlarda ABS zorunlu mu?

HAYIR !

SORU: Fren sistemleri ile ilgili Teknik Mevzuat hangisidir?

71/320/AT . 30.07. 2004 tarihinden sonra tescil edilen ve trafiğe çıkan araçların fren sistemi bu Teknik Mevzuat şartlarına uygun olmalıdır.

SORU: Bir aracın fren sisteminin 71/320/AT Teknik Mevzuatına uygun olup olmadığı nasıl anlaşılır ?

Aracın “Uygunluk Belgesi” nde 71/320/AT direktifine göre Tip Onay Belgesi almış olduğu görülmelidir.

SORU: Bir aracın fren sisteminin 71/320/AT Teknik Mevzuatına uygun olup olmadığını hangi kuruluş anlar ?

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından Fren konusunda “Teknik Servis” olarak yetkilendirilmiş Test kuruluşları.

SORU: Bir aracın fren sisteminin 71/320/AT Teknik Mevzuatına uygun olduğuna hangi kuruluş Onay verir ?

Her ülkenin Onay kuruluşu karar verir..Türkiye’de Sanayi ve Ticaret Bakanlığı.

SORU: Araç Tadilatları ile ilgili Teknik mevzuat hangisidir?

ATM Araç İmal Tadil ve Montajı Yönetmeliği.28.11.2008 tarihli Resmi Gazete.

SORU: Araç Tadilatları ile Onay Kuruluşu kimdir ?

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve bakanlık adına Teknik Onay veren kuruluş TSE'dir.

SORU: “Uygunluk Belgesi” nde 71/320/AT Tip Onayı bulunmayan bir aracın Fren Sistemi 71/320/AT Teknik Mevzuatına uygun duruma getirilebilir mi ?

EVET !

Aracın Fren Sistemi yapılacak Fren Tadilatı ile 71/320/AT şartlarına uygun duruma getirildikten ve “Teknik Servis”ten Fren Test Raporu alındıktan sonra , AİTM’ye göre Tadilat Onayı alınmalıdır.

SORU: “Uygunluk Belgesi” nde 71/320/AT Tip Onayı bulunmayan bir araca sadece ABS takılmasıyla aracın Fren Sistemi 71/320/AT Teknik Mevzuatına uygun duruma getirilebilir mi ? Kısaca; ”ABS takmak yeterli mi?”

HAYIR !

ABS takmak yeterli değildir !

ABS, 71/320/AT Tip onayının onlarca şartından sadece birisidir.

ABS, 71/320/AT için gerek şarttır, ancak yeter şart değildir.

SORU: 71/320/AT ve ABS zorunluluk kapsamında olduğu halde 30.07.2004’den sonra yönetmeliklere aykırı şekilde ABS’siz olarak üretilmiş ve tescil edilmiş bir aracın fren sisteminin 71/320/AT mevzuatına uygun duruma getirilmesi ve ABS takılarak onaylanması mümkün müdür?

EVET !

Aracın Fren Sistemi yapılacak Fren Tadilatı ile 71/320/AT şartlarına uygun duruma getirildikten , “Teknik Servis”ten Fren Test Raporu ve TSE’den AİTM’ye göre Tadilat Onayı alındıktan sonra fren sistemi ve ABS onaylanmış sayılır.

SORU: Bir aracın fren sisteminin 71/320/AT Teknik Mevzuatına uygunluğuna Araç Muayene İstasyonu onay verebilir mi ?

HAYIR !

Araçların Üretim ve/veya Tadilat onayları Sanayi ve Ticaret Bakanlığı sorumluluk alanıdır. Araç Muayene İstasyonları Üretim ve/veya Tadilat onayları alınmış araçların Ulusal Araç Muayene Mevzuatı’na göre muayenesini , TSE tarafından onaylanmış tadilatların EK 1 belgesiyle “Tadilat Muayenesi”ni yapar.

SORU: Sonradan ABS takılmış ve AİTM’ye göre Tadilat onayı alınmamış ve ruhsatına işlenmemiş bir Araç, tadilat beyan edilmeden Araç Muayenesine gidecek ve muayeneden geçecek olursa , bu aracın ABS’si onaylanmış olur mu?

HAYIR !

Tadilatın 30 gün içinde Tescil edilmesi araç sahibinin yükümlülüğüdür. Araçların tadilatlarının onaylanması için AİTM Tadilat onay sürecinin tamamlanması, tadilatın aracın “Uygunluk Belgesi”ne işlenmesi ve Tescil edilmiş olması gereklidir. Araç Muayene İstasyonu tarafından aracın Uygunluk Belgesi kontrol edilerek ABS’nin “onaysız” takıldığına anlaşılması durumunda “Ağır Kusur” ile araç geri gönderilir.

SORU: ABS'siz bir araca sonradan ABS takılabilir mi? Onay şart mıdır ?

EVET !

ABS sonradan takılabilir ve onay şarttır, çünkü araca sonradan ABS takılması bir Fren Tadilatıdır ve AİTM'ye göre onaylanması gerekir.

SORU: ABS'siz bir araca sonradan ABS takılırken nelere dikkat edilmelidir?

- Araca, o aracın ABS'li modeline ait Orijinal ABS aynen takılmalıdır,
- ABS'nin doğru şekilde takıldığı ve çalıştığı ABS Diyagnostik cihazıyla doğrulanmalıdır,
- Aracın Orijinal ABS'sinden farklı bir ABS takılırsa veya ABS takılacak aracın Orijinal ABS'li modeli yoksa, ABS'nin onaylanma testleri daha kapsamlıdır..

SORU: ABS'nin yanlış takılmasının veya yanlış ABS'nin takılmasının sonucu nedir?

Güvenlik artırıcı bir sistem olan ABS, her araç için farklı donanımla (ABS Çemberi yeri, Çember dış sayısı, hava tüpü hacmi, Sensör ve Modülatör sayısı vs) takılması ve (istisnalar dışında) mutlaka ABS test pistinde denenmesi gereken bir donanımdır.

Yanlış seçilen veya yanlış uygulanan ABS; doğru çalışmayabilir, fren mesafesini uzatabilir, Elektromagnetik alandan etkilenebilir, bağlantı karışıklığı varsa kaygan yollarda aracın savrulmasına ve kazaya yol açabilir..

SORU: Sonradan ABS takılmasının ardından doğrudan Araç Muayenesine gidilebilir mi?

HAYIR !

Araca ABS takılmasından sonra yapılan tadilatın “*Teknik Onay*” alması, aracın Uygunluk Belgesi'ne işlenmesi, yani Tescil edilmesi gereklidir.

Yapılması gereken işler (sırayla) :

- Aracın fabrika çıkışı özgün ABS'nin takılması,
- ABS için “*Teknik Servis*” ten “*Fren Test Raporu*” alınması,
- Yetkili Araç Proje Mühendisinin “*Tadilat Projesi*” hazırlaması,
- “*Fren Test Raporu*” ve “*Tadilat Projesi*” ile TSE'den onay alınması,
- Araç Muayenesinde “*Tadilat Muayenesi*” yapılması,
- Trafik Tescil Bürosunda “*Tadilat Tescili*”nin yapılması gereklidir.

SORU: Onaysız Tadilatın yaptırımları ve cezası nedir ?

- Trafik Kanununa göre tadilatın 30 gün içinde onaylanması gerekir, aksi durumda Para Cezası ve “Aracın Bağlanması” gibi yaptırımları vardır.
- Sigorta Mevzuatı açısından , araç üzerinde yapılan “Onaysız Tadilat” aracın “İşletme Ruhsatı”nın olmaması anlamına gelir ve kaza sonrası yapılacak Ekspertiz incelemesinde bu durum saptandığında Tazminat ödenmez.
- “Onaysız Tadilatlı” araç, Araç Muayene İstasyonu'nda “Ağır Kusur” alır.

SORU: ABS takılmasının diğer tadilatlar ve onaylarıyla karşılaştırılması nasıldır ?

Fren tadilatları ve sonradan ABS takılması , araç tadilatları içinde testi en zor , riski en yüksek , onayı en zor ve maliyeti en yüksek olanıdır. Bunun nedeni , fren sistemi üzerinde yapılan değişikliklerin önemi ve değişen kısımların tek tek test edilmesi gereğidir.

- Fren Tadilatı, sonradan takılan ABS'nin Teknik Onayı kolay ve ucuz değildir.
- Yüzlerce mühendisin çalışmalarıyla yapılan ve onaylanan sistemlerin değişikliği aynı süreçlerden geçerek denenmek ve onaylanmak zorundadır.
- Araç Altyapı Tadilatı ve Teknik Onayı ucuz olamaz.

ABS'SİZ OLARAK TESCİL EDİLMİŞ VE SONRADAN ABS TAKILMIŞ ARACIN AİTM TADİLAT ONAY SÜRECİ

AİTM Ek IV Madde 4.12. ABS'SİZ MINIBUSE ABS TAKILMASI

N1 Sınıfı Panelvan araçtan M2 Sınıfı Minibüse dönüşüm

1) Orijinal Araç	2) TADİLAT 1/2	3)TADİLAT 2/2	4) TSE Onayı	5) Araç Muayenesi	6) Trafik Tescili
ABS' siz Van	N ₁ den M ₂ ye çev.	ABS takılması		Tadilat Muayenesi	ABS'li Minibüs
RUHSAT VAN	+	+		EK 1 BELGESİ	RUHSAT MINİBÜS
Uygunluk Belgesi	Tadilat Projesi	Tadilat Projesi		Uygunluk Belgesi	Uygunluk Belgesi
VAN ABS Yok	+	+		TSE	TSE
	Teknik Servis Raporu (AİTM Ek IV 4.4.3.1)	Teknik Servis Raporu (AİTM Ek IV 4.12)	Uygunluk Belgesi	Uygunluk Belgesi	Uygunluk Belgesi
			TSE	TSE	TSE
			MINİBÜS ABS Var	MINİBÜS ABS Var	MINİBÜS ABS Var

Sonradan ABS Takılmış Minibüslere Fren Test Raporu Verilmesi

30 Kasım 2010

FRENTEKNİK

30 Temmuz 2004 sonrası ABS'siz **N1** olarak üretilmiş ve tescil edilmiş kamyonetlerin **M2** Sınıfı Minibüs olarak tescili için gerekli olan ABS montajı ile ilgili olarak ilk test 24 Kasım 2010'da Gaziantep'te yapılmış ve iki araca Fren Test Raporu düzenlenmiştir.

Sonradan ABS takılan N1 sınıfı araca AİTM'ye göre Fren Test Raporu verilebilmesi için gerekli şartlar aşağıda sıralanmıştır:

- 1) Araca ABS'li standart modelin ABS'sinin aynısı takılmıştır,
- 2) ABS-Diyagnostik cihazla bağlantı doğruluğu kontrol edilmiştir,
- 3) ABS-Test Pisti üzerinde "ABS Doğrulama Testi" uygulanmıştır..

Gaziantep'teki özel bir serviste ABS taktırmış iki araç için , üstteki şartlar denetlenmiş, yapılan testler sırasında saptanan montaj hataları saptanmış ve bunlar düzeltilmiştir.. Verilen Fren Test Raporu üzerinde kullanılan ABS Elektronik Kumanda Ünitesi (Beyin) Seri Numarası yazılmıştır.

Bu şekilde;

- ABS'nin en önemli parçasının aracın künyesine işlenmesi ve
- Gelecekte olabilecek (aynı kitin başka araçlara takılarak onay alınması gibi) bazı kötü niyetli girişimlerin başından önlenmesi

amaçlanmıştır..

Yapılan bu uygulamanın ışığında aşağıdaki sonuçları elde edilmiştir;

- ABS için saptanmış olunan Teknik Şartlar ve Doğrulama Yöntemi doğrudur,
- Sonradan ABS takılan araçlarda AİTM'ye göre zorunlu olan Fren Test Raporunun alınması gereklidir,
- ABS'nin yanlış montajı (tıpkı yanlış bir Kalp Nakli gibi) Hayati Tehlike getirmektedir,
- Araca ABS'nin sonradan takılması sonrası araçların Tek-Tek Kontrol ve Test edilmesi gereklidir,
- Araca sonradan ABS takılması ,Kit, Montaj,Test Raporu alınması ve tescil maliyeti yaklaşık 5000.- TL civarındadır..
- Araç Muayene İstasyonları'nın aracın üzerindeki ABS'nin orjinal olup olmadığı konusunda karar verebilmesi için bilgilendirilmeleri gereklidir. Sonradan ABS takılmış ,ancak rapor almamış Minibüsler olduğu bildirilmektedir...

ABS

ÖN DİNGİL SENSÖR DENETİMİ

ARKA DİNGİL SENSÖR DENETİMİ

ABS DONANIM DENETİMİ

Bilgisayarlı Donanım

Adaptör

ABS “Doğrulama Test Pisti”

ABS “Doğrulama Test Pisti”

Araç İmal Tadil Yönetmeliği AİTM'ye göre
FREN TEST RAPORU Alınmasını Gerektiren Tadilatlar
ve

Tadilat Onay Süreci

Araç üzerinde;

- a. Fren sisteminde tadilat yapılması,
- b. Şasi uzatma veya kısaltma,
- c. Dingil Mesafesi değişimi,
- d. Dingil eklenmesi veya çıkarılması,
- e. Dingil kaldırma mekanizması eklenmesi,
- f. Farklı sayıda hız kademesi olan dişli kutusu takılması, otomatik vites takılması, otomatik vitesten düz vitese dönüşüm, farklı tahvil oranlı diferansiyel takılması
- g. Kamyon dan çekiciye veya çekiciden kamyonu dönüşüm,
- h. Çeki kancası eklenmesi,
- i. **N sınıfı kapalı kasa araçtan M2 veya M3 sınıfı araca dönüşüm tadilatları yapıldıktan sonra Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Fren Sistemleri için yetkilendirdiği Teknik Servis'ten alınmış Fren Test Raporu gereklidir.**

Aracın tescil edilmesine kadar Tadilat Onay Süreci :

1. Müşteri, tadilatın test, proje ve tescil sürecini yönetecek **Yetkili Araç Proje Mühendisi** ile temasa geçer.
2. Yetkili Araç Proje Mühendisi **Teknik Servis*** ile temasa geçer .
3. **Teknik Servis*** test öncesi aracı ve tadilatı inceleyerek , varsa fren sisteminde gerekecek düzeltmeleri müşteriye bildirilir.
4. Fren sistemi uygun duruma getirildikten sonra, **Teknik Servis*** tarafından testler gerçekleştirilir.
5. **Teknik Servis*** tarafından yapılan fren testlerinin olumlu sonuçlanması durumunda **Fren Test Raporu** düzenlenir.
6. Yetkili Araç Proje Mühendisi tadilat projesini hazırlar.
7. Yetkili Araç proje Mühendisi **Fren Test Raporu** ve Tadilat Projesi ile **TSE (Türk Standartları Enstitüsü)**' den aracın tadilat onayını alır.
8. Araç Muayene İstasyonu tadilatı AİTM projesine göre muayene eder .
9. Trafik Tescil Şube Müdürlüğü Tadilatlı Aracı tescil eder.

***FRENTEKNİK** Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Frenler konusunda Yetkili **Teknik Servisidir (E 37/E)**.

ABS, 71/320/AT için gerek şarttır, yeter şart değildir. “
“ABS Sorunu” yani olmayan ABS, olmayan 71/320/AT onayının sonucudur.
“ABS Sorunu” buzdağının su üstündeki bölümüdür.